

Běloutín

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Hranice

Nadmořská výška: 297 m n. m.

Počet obyvatel: 1 794

Adresa URL: www.belotin.cz

Okres: Přerov

GPS souřadnice: 49.591200N, 17.806548E

První pís. zmínka: 1201 (823 let)

PSČ: 753 64

Historie obce Běloutín

Historie osídlení území dnešní obce sahá do šera dávnověku. O pradávnmém osídlení území svědčí nálezy dvou kamenných sekeromlatů. Jeden byl nalezen v polích směrem na Odry, druhý pak blízko dnešního památníku Rozvodí. V době moravského markraběte Břetislava (1304 - 1055) tvořily lesy přirozenou hranici proti nepříteli. Přes ně vedly chráněné stezky zvané "brány". Takovou branou byla i "Železná brána" v místě dnešního odpočívadla u silnice Oder.

Počátky Běloutína spadají do 2. poloviny 12. století. Středověké falzum z roku 1201 uvádí Běloutín mezi obcemi náležejícími k hranickému újezdu, majetku premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce. Listina byla součástí zápisů užitých ve sporu s rajhradskými Bednediktiny. V listině je jméno obce psáno Belotyn, česky je zde psáno mnoho dalších jmen a názvů. Je to doklad o tom, že původní obyvatelstvo obce bylo české a obec je slovanského založení až do 14. století. Teprve potom přistoupila k původní slovanské kolonizaci kolonizace německá.

Údajným kolonizátorem - zakladatelem Hranic měl být roku 1169 rajhradský benediktin - poustevník Jurik. Spor byl dořešen roku 1222, kdy hranické panství připadá klášteru Hradisko.

Z tohoto sporu "bílých" premonstrátů a "černých" benediktinů o právo na založené vsi vychází zajímavá hypotéza původu jmen Běloutín a Černotín.

Další zprávy o Běloutínu pocházejí z roku 1349, kdy slyšíme o Peškovi z Běloutína a z let 1405 - 1437, kdy se hovoří o Petrovi a Jindřichovi z Běloutína. Šlo o domácí bělotínský rod, kterému patřilo rychtářství neboli fojtství v Běloutíně. To již hranické panství, jehož byl Běloutín součástí nenáleželo premonstrátům, ale husitské vrchnosti Janu Tovačovskému z Cimburku, který se panství zmocnil roku 1430.

Roku 1475 bylo Hranicko prodáno Vilému z Perštejna. Pernštejnové vlastnili panství do roku 1548, kdy je Jan z Pernštejna prodal Václavu Hauqvicovi z Biskupic. V kupní smlouvě jsou uvedeny dědiny Olšovec, Střítež, Partutovice, Jidřichov, Nejdek, Běloutín, Lučice a Polom.

Roku 1553 prodal Hauqvic celé hranické panství Janu Kropáčovic z Nevědomí. Ten se snažil všemožně zvýšit své důchody. V tvrdé a hrabivé politice pokračoval i manžel Kropáčovy vnučky Zdeněk Žampach. Ten držel panství do roku 1612.

Po bitvě na Bílé hoře přecházejí Hranice konfiskací do majetku kardinála Františka, knížete Ditrichštejna. Nastává doba násilné germanizace. Na Hranicku byla evangelická správa a proto vesničtí fojti žádali kardinála o zachování náboženské svobody. Kardinál je dal vsadit do vězení. Bezohledná konfiskační politika a násilná rekatolizace posilovaly proticísařské postoje obyvatelstva. Když v říjnu 1626 přitáhlo k Hranicím dánské vojsko hraběte Mansfelda, sedláci z celého panství se k němu

přidávali. Na jaře 1627 postupovalo od Olomouce císařské vojsko Albrechta z Valdštejna a hlavní část Mansfeldových vojsk byla zničena. Hranice se připravily na obranu, kterou řídil bělotínský fojt Malík, bývalý císařský rytmistr, na jehož hlavu vypsala císař odměnu 100 zlatých. Když Malík viděl nezdar obrany, skočil z okna zámekské věže, aby ušel potupné smrti.

16. října 1627 byl odboj hranických krutě potrestán. Na náměstí byl popraven mečem primátor města Adam Burkeš a měšťan Lukáš Kremz. Pak následovala poprava Martina Myšky, rebela, který přemluvil bělotínského fojta Malíka, aby se postavil do čela odboje. Desetiletý Janek Stašek byl popraven za zastřelení císařského trubače. Dvanáctiletý Josef Šatánek za to, že chtěl vyhodit do povětří

hranický zámek. Na nově postaveném lešení u Horní brány byli oběšeni: Pavel Jan - starší purkmistr z Bělotína, Jan Váňa - rychtář z Nejdku a 2 další bělotínští sedláci. V Bělotíně z propadlého fojtova majetku a opuštěného hospodářství Jakuba Hojera byl vytvořen panský dvůr.

V roce 1636 zemřel kardinál František Ditrichštejn a celý svůj majetek odkázal synovci Maxmiliánovi. Ten pravděpodobně někdy v letech 1636 - 1638 ustanovil v Bělotíně katolického faráře a obnovil farnost, ke které náležely ještě vsi Lučice a Jindřichov. Období po roku 1648 je v dějinách obce pomalým vyrovnáváním ztrát z doby třicetileté války. V roce 1663 pokračovala konsolidace natolik, že Bělotín měl opět 65 usedlých poddaných jako v roce 1569. Jeden z poddaných byl tzv. lhotníkem, tj. usadil se v Bělotíně těsně před rokem 1663 a na určitou dobu (lhůtu) byl osvobozen od poddanských povinností. Kromě lhotníka žilo v obci 53 sedláků, 3 zahradníci, 7 chalupníků a jeden mlynář.

V roce 1646 byl Švédy vypálen bělotínský kostel. Když v roce 1754 opět vyhořel, byl položen základní kámen ke stavbě nového kostela, který byl vysvěcen 23.4.1757 Václavem Böhmem, děkanem z Lipníka. Za vlády Marie Terezie trpěl Bělotín častými nájezdy pruských a ruských vojsk. V roce 1784 se začala stavět císařská silnice z Drahotuš přes Hranice do Bělotína.

1. května 1847 byla slavnostně dokončena stavba Severní dráhy císaře Ferdinanda, která znamenala pro Bělotín velký zisk. Hranické panství je v držení Ditrichštejnů až do roku 1858, kdy rod po meči vymřel a zůstaly pouze 4 dcery. Panství přešlo na německý rod hrabat z Althanů.

Roku 1859 byl na odstoupeném školním pozemku postaven nový hřbitov.

Po prohrané bitvě u Hradce Králové roku 1866 byl v Bělotíně ubytován 1. batalion 41. pruského pěšího pluku. U každého sedláka bylo 10 - 14 vojáků, u chalupníka 6, u domkáře 2. Hejtman s doprovodem si z fary udělali kasárna. Za měsíc vojáci obec "vyjedli" a ještě přinesli choleru, které podlehl asi 6 lidí.

22. ledna 1871 byl slavnostně nastolen jako brněnský biskup Karel Nöttig, který se narodil v Bělotíně 23.10. 1806 v rodině lesníka. Gymnázium a bohosloví studoval v Brně.

Jako biskup zavedl do studia bohosloví pedagogiku, metodiku a katechetiku. Zemřel v roce 1882 v Brně. Na hřbitově z roku 1859 se pochovávalo asi do roku 1880. Byl příliš vlhký a ani za 18 let mrtvol nezetlely, a proto nemohli být do hrobu pochováni další lidé. Pro nový hřbitov byla vykoupěna část zahrady č. 3, pozemek musel být ale vyrovnán. Hřbitov byl otevřen 1.1.1881, ale posvěcen byl až 2.11.1881, kdy se po jednání o vlastnictví stala majitelem hřbitova obec. Roku 1899 byl na železniční zastávce postaven hlídačský domek a vybudována nástupiště.

Roku 1900 byl v Bělotíně zřízen poštovní úřad a četnická stanice. Postupně byly budovány silnice z Bělotína do okolních obcí: 1900 do Hynčic, 1902 do Stříteže, 1906 do Lučic, 1909 do Nejdku. V 1. světové válce padlo 40 mužů, 4. zůstali nezvěstní. Po Mnichovské dohodě 1938 začaly české rodiny obec opouštět. Německá správa začala na obsazeném území Sudetenlandu fungovat až 1.1. 1939. Hranice druhé republiky a protektorátu probíhala na bělotínském rozvodí. Proto došlo ke vzniku nové farnosti.

Bělotín, Nejdek, Lučice, Kunčice, Polom, Heřmanice a Loučky byly připojeny k oderskému děkanátu. V únoru 1942 byly ve všech kostelích odebrány zvony. 17.10. 1944 shodily americké bombardéry 7 bomb u Kunčic. Všude byly kopány protitankové příkopy. Evakuační rozkaz pro Bělotín a přifařené obce byl vydán 3.5.1945, ale farář a mnozí farníci neuposlechli. Rudá armáda prošla Bělotínem 7. května. Ve válce padlo 55 bělotínských Němců, 26 zůstalo pohřešováno, 16 lidí zahynulo na konci války v obci. V červenci - září 1946 bylo odsunuto z Bělotína 1106 Němců. 13. 5. 1947 byla přes Bělotín vezena z Hranic do Oder lebka sv. Vojtěcha. V červnu 1947 byl s velkou slávou přivezen z Hamburku zachráněný zvon sv. Jiří z roku 1696 a 5. července znovu zavěšen ve věži.

